ePublishing

Open Education: The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology

Vol 9, No 1 (2013)

Ανοικτή Εκπαίδευση

Οι σπουδές για το χορό στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και ο ρόλος της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» στη συμμετοχή των φοιτητών σε οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας

Δημήτρης Γουλιμάρης, Ευάγγελος Μπεμπέτσος, Φίλιππος Φιλίππου

doi: 10.12681/jode.9837

To cite this article:

Γουλιμάρης Δ., Μπεμπέτσος Ε., & Φιλίππου Φ. (2013). Οι σπουδές για το χορό στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και ο ρόλος της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» στη συμμετοχή των φοιτητών σε οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας. *Open Education: The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology*, *9*(1), 106–119. https://doi.org/10.12681/jode.9837

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 22/03/2026 12:39:40

Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology
Volume 9, Number 1, 2013 Section two. © Open Education ISSN: 1791-9312

Οι σπουδές για το χορό στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και ο ρόλος της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» στη συμμετοχή των φοιτητών σε οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας.

Hellenic Open University Dance Studies and the role of "Planned Behavior" on students' participation on organized distant learning post graduate studies.

Γουλιμάρης Δημήτρης
Επίκουρος Καθηγητής ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
dgoulima@phyed.duth.gr

Μπεμπέτσος Ευάγγελος
Επίκουρος Καθηγητής ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
empempet@phyed.duth.gr

Φιλίππου Φίλιππος
Λέκτορας ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
ffilippo@phyed.duth.gr

Περίληψη

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορεί να παίξουν ρόλο στην πρόβλεψη ορισμένων συμπεριφορών όπως είναι η συμμετοχή σ' ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών για το χορό. Η αξιολόγηση των παραμέτρων της εκπαιδευτικής διαδικασίας στα πλαίσια του ΕΑΠ αποτελεί αντικείμενο μελέτης ολοένα και περισσότερων ερευνών. Σκοπός της εργασίας είναι να διαπιστωθεί αν η συμμετοχή των φοιτητών σε οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές για το χορό με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας, επηρεάζεται από την αξιολόγηση τους για την θεματική ενότητα (Θ.Ε.) που αφορά το χορό στα πλαίσια του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών στο ΕΑΠ. Παράλληλα διερευνήθηκε η αξιολόγηση των σπουδών τους και των παραγόντων που επηρεάζουν την μελλοντική συμμετοχή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Το δείγμα της έρευνας είναι 151 φοιτητές/τριες του ΕΑΠ που παρακολούθησαν την Θ.Ε. «Τέχνες ΙΙ: Επισκόπηση Ελληνικής Μουσικής και Χορού» (ΕΛΠ 40). Χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» και το ερωτηματολόγιο «Αξιολόγησης της Θ.Ε. ΕΛΠ 40». Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η θετική προδιάθεση, η σιγουριά και η ικανότητα που νιώθουν οι φοιτητές σε μικρότερο βαθμό διαμορφώνουν μια θετική τάση για τις μεταπτυχιακές σπουδές για το χορό με την εξ αποστάσεως μέθοδο εκπαίδευσης. Ωστόσο υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των παραγόντων που επηρεάζουν την συμπεριφορά των φοιτητών. Παράλληλα οι φοιτητές αξιολόγησαν πολύ υψηλά τους Συμβούλους Καθηγητές ενώ την χαμηλότερη αξιολόγηση έδωσαν στις «Υπηρεσίες του ΕΑΠ». Ακόμη καταγράφηκε μια μικρή αλλά υπαρκτή τάση συσχέτισης των παραγόντων που προβλέπουν την συμμετοχή των φοιτητών σε μεταπτυχιακές σπουδές και της αξιολόγησης της ΘΕ. Ενδιαφέρον είναι ότι η αξιολόγηση των Συμβούλων Καθηγητών δεν σχετίστηκε καθόλου με τις στάσεις και

τις προθέσεις των φοιτητών. Τέλος, σχετικά υψηλή συσχέτιση παρουσιάστηκε μεταξύ των παραγόντων αξιολόγησης της Θ.Ε.

Λέξεις κλειδιά
συμπεριφορά, χορός, μεταπτυχιακά, εξ αποστάσεως μάθηση

Abstract
There are many variables that play a role on the prediction of behaviors upon participation on graduate studies dance programs. Many studies have already involved in the course of variables' appraisal. The aim of the study was the investigation of any possible relation(s) between the students' participation on an organized distant learning post graduate program studies and their appraisal. Additionally, possible future participation on the program was also reviewed. Participants were 151 Hellenic Open University students of the course "Arts II: Review of the Greek Music and Dance". The instruments that were used was the "Planned Behavior" Questionnaire and the "Evaluation Form of the Course: Arts II: Review of the Greek Music and Dance". Results indicated positive relation between students' predisposition, certainty, ability and their participation on a graduate studies program. Additionally, "Advisors" were highly evaluated by the students in contrary with "Program Services". High correlations between both questionnaires were also shown. Positive relations between the program evaluation and students' participation were also pointed out. It is very interesting that no relationship between "Advisors" evaluation and students' attitudes and intentions, was indicated. In conclusion, correlation between the "Evaluation Form of the Course: Arts II: Review of the Greek Music and Dance" variables was also shown.
Key Words: behavior, dance, graduate studies, distance learning.

Εισαγωγή

Η θεματική ενότητα (Θ.Ε.) «Τέχνες ΙΙ: Επισκόπηση Ελληνικής Μουσικής και Χορού» (ΕΛΠ 40) προσφέρεται στους φοιτητές των προπτυχιακών τμημάτων του προγράμματος «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» του 4^{ου} έτους του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.) αρχικά ως υποχρεωτική Θ.Ε. και στην συνέχεια ως επιλογής. Στο γράφημα 1 παρουσιάζεται η συμμετοχή των φοιτητών στην ΘΕ από την έναρξη λειτουργίας της.

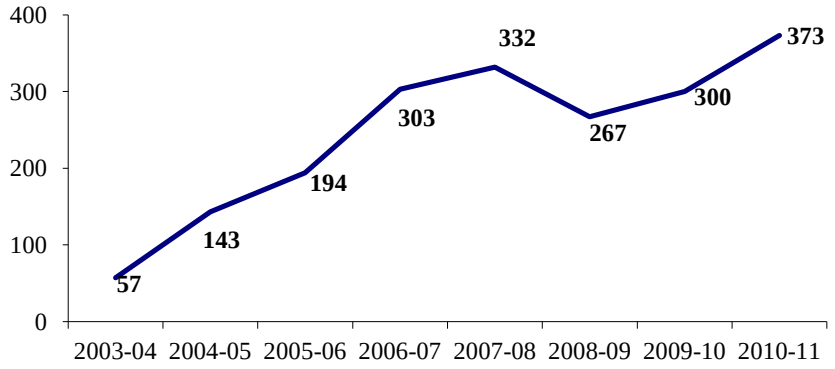

Γράφημα 1. Αριθμός φοιτητών στην ΘΕ «Τέχνες ΙΙ: Επισκόπηση Ελληνικής Μουσικής και Χορού» ανά ακαδημαϊκό έτος

Ολοένα και μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των μελετών που εξετάζουν διάφορες παραμέτρους της εκπαιδευτικής διαδικασίας στα πλαίσια του Ε.Α.Π.

Οι Γουλιμάρης, Στουπάκης και Φιλίππου (2007) διερεύνησαν το τρόπο που οι φοιτητές αξιολογούν το περιεχόμενο, το διδακτικό υλικό, τους σύμβουλους καθηγητές και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, των Θ.Ε. «Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη» και «Τέχνες ΙΙ: Επισκόπηση Ελληνικής Μουσικής και Χορού» του Ε.Α.Π. Δεν παρατηρήθηκαν διαφορές μεταξύ των φοιτητών στον τρόπο που αξιολογούν τις Θ.Ε. για το περιεχόμενο τους, το διδακτικό υλικό, τους σύμβουλους καθηγητές και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Μέτρια αξιολογήθηκε το διδακτικό υλικό, περισσότερο θετικά το περιεχόμενο, λιγότερο θετικά οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης και πολύ καλά οι σύμβουλοι καθηγητές.

Σε έρευνα των Αναστασιάδη και Καρβούνη (2009) εξετάστηκαν οι απόψεις των μεταπτυχιακών φοιτητών του Ε.Α.Π., που παρακολουθούν την Θ.Ε. «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση», σε σχέση με τα κριτήρια καθορισμού του ρόλου και της αποστολής των καθηγητών συμβούλων του Ε.Α.Π.. Από τα αποτελέσματα αναδείχθηκε η σημασία για τους φοιτητές των σχέσεων τους με τους καθηγητές συμβούλους, η γνώση του αντικειμένου και η φιλοσοφία του καθηγητή συμβούλου, η συναισθηματική υποστήριξη και ενίσχυση των εκπαιδευόμενων, η παιδαγωγική υποστήριξη τους, η αξιολόγηση τους και η προετοιμασία του μαθήματος.

Οι απόψεις των αποφοίτων του μεταπτυχιακού προγράμματος «Σπουδές στην Εκπαίδευση» εξετάστηκαν σε έρευνα των Βασάλα και Ανδρεάδου (2009) σχετικά με την υποστήριξη που δέχτηκαν από τους καθηγητές συμβούλους κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο ΕΑΠ. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι απόφοιτοι ήταν ικανοποιημένοι από την υποστήριξη που τους πρόσφεραν οι καθηγητές σύμβουλοι και προσδιόρισαν πτυχές με περιθώρια βελτίωσης του ρόλου τους.

Η μελέτη των Ηλιάδου και Αναστασιάδη (2009) εστιάστηκε στις απόψεις των φοιτητών της Θ.Ε. «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» του Ε.Α.Π. διερευνώντας τη συχνότητα, το αντικείμενο, τους τρόπους επικοινωνίας με τον καθηγητή σύμβουλο και την συνεισφορά της επικοινωνίας αυτής στην επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους. Βρέθηκε ότι οι φοιτητές θεωρούν αποτελεσματικότερη την πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία ενώ αξιολογούν θετικά την τηλεφωνική και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου επικοινωνία. Θεωρούν σημαντικό παράγοντα την ταχύτητα στην επικοινωνία ενώ αρκετοί φοιτητές βρίσκουν ψυχολογική υποστήριξη στον σύμβουλο καθηγητή. Ακόμη η επικοινωνία τους βοηθά στην επίλυση απορριών, την εμβάθυνση της μελέτης και την αποτελεσματική οργάνωση του χρόνου.

Οι αντιλήψεις των μεταπτυχιακών φοιτητών της Θ.Ε. «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» του Ε.Α.Π. και των καθηγητών συμβούλων σε σχέση με τις Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (Ο.Σ.Σ.), την υποστήριξη που προσφέρουν και η βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους διερευνήθηκε από την Τζούντα (2009). Διαπιστώθηκε ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εκτιμά θετικά τις Ο.Σ.Σ. και τη συμβολή τους στην υποστήριξη των σπουδών στο Ε.Α.Π. Θεωρούν ότι κατά τις Ο.Σ.Σ. ο φοιτητής ενεργοποιείται, λειτουργεί αυτόνομα, αναπτύσσει συνεργασίες και του παρέχετε ακαδημαϊκή υποστήριξη. Προβλήματα παρατηρήθηκαν στην οργάνωση των Ο.Σ.Σ. και στην επικοινωνία μεταξύ των ΟΣΣ.

Η στάση και η πρόθεση συμμετοχής των φοιτητών της Θ.Ε. ΕΠΟ 20 του ΕΑΠ για την δημιουργία μεταπτυχιακών σπουδών στην «Ιστορία της τέχνης» εξετάστηκαν από τους Γουλιμάρη, Εμμανουήλ και Στουπάκη (2005). Επίσης διερευνήθηκε το διδακτικό υλικό της Θ.Ε., η αξιολόγηση των φοιτητών για το περιεχόμενο σπουδών και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες που παρέχονται με σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους. Από τα αποτελέσματα προέκυψε μια θετική πρόθεση συμμετοχής

των φοιτητών σε μεταπτυχιακές σπουδές και ότι αξιολογούν θετικά το περιεχόμενο της Θ.Ε., λιγότερο θετικά το διδακτικό υλικό και μέτρια τους υπόλοιπους παράγοντες.

Οι Βασάλα, Μαυροειδή, Λιοναράκη και Χατζηπλή (2005) διερεύνησαν τις απόψεις των φοιτητών του Ε.Α.Π. (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) σχετικά με την χρησιμότητα των ασκήσεων του διδακτικού υλικού στην επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων. Η πλειοψηφία των φοιτητών πραγματοποιούσαν τις ασκήσεις και διατύπωναν σχετικές ερωτήσεις. Οι ασκήσεις βοήθησαν λιγότερο τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σε σχέση με τους προπτυχιακούς. Τέλος εκφράστηκε η άποψη ότι οι ασκήσεις θα πρέπει να γίνονται σε συνεργασία με τον σύμβουλο καθηγητή.

Οι Βασίλου-Παπαγεωργίου και Βασάλα (2005) μελέτησαν τις αντιλήψεις των φοιτητών σχετικά με την υποστήριξη που θέλουν από τους συμβούλους καθηγητές. Διαπιστώθηκε ότι σημαντικό ρόλο έχουν οι επικοινωνιακές ικανότητες των συμβούλων καθηγητών, η επάρκεια γνώσεων για το αντικείμενο, η κατανόηση των προβλημάτων τους και η ανατροφοδότηση κατά τις γραπτές εργασίες.

Η υιοθέτηση των χαρακτηριστικών της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο εκπαιδευτικό υλικό του Ε.Α.Π. και οι διαφορές μεταξύ επιπέδου σπουδών και γνωστικών αντικειμένων εξετάστηκαν από τους Μονόλιθου, Μπουρσιανή και Καραλή (2005). Τα αποτελέσματα αποδεικνύουν την ύπαρξη ενός κοινού «μοντέλου» για το εκπαιδευτικό υλικό με χαρακτηριστικά για εκπαίδευση από απόσταση. Παρατηρήθηκαν διαφορές ως προς το βαθμό υιοθέτησης στοιχείων εξΑΕ σε προγράμματα σπουδών διαφόρων γνωστικών αντικειμένων όχι όμως μεταξύ επιπέδου σπουδών.

Η μελέτη του χορού στην Ελλάδα

Οι σπουδές στο χορό στην Ελλάδα δεν γνώρισαν την ανάπτυξη ανάλογων γνωστικών αντικειμένων. Σημαντικός λόγος περιθωριοποίησης του χορού υπήρξε η διάκριση τέχνης και επιστήμης που ως συνέπεια είχε να αποφεύγεται η επιστημονική προσέγγιση της τέχνης. Η παραπάνω διάκριση σε συνδυασμό με το ότι ο χορός διαρκεί όσο παρουσιάζεται συνέβαλαν στη μη επιστημονική μελέτη του.

Την δεκαετία του ΄80 διαπιστώνεται μια σημαντική αλλαγή στη μελέτη του χορού στην Ελλάδα. Κομβικό σημείο στη σπουδή του παραδοσιακού χορού αποτελεί η ανωτατοποίηση των Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.) όπου διδάσκεται ο ελληνικός παραδοσιακός χορός ως γνωστικό αντικείμενο. Οι πρώτες ενδεικτικές μελέτες που αποτυπώνουν αυτή την αλλαγή είναι της Λουντζάκη (1981-82) και του Ράφτη (1985). Στα τέλη της δεκαετίας του ΄80 αλλά κυρίως στη δεκαετία του ΄90 παρουσιάζονται οι πρώτες επιστημονικές εργασίες οι οποίες διαμόρφωσαν τις τάσεις που αναπτύχθηκαν στη συνέχεια. Οι εργασίες των Ζωγράφου (1989), Δήμα (1989) και Πραντζίδη (1995) διαπραγματεύονται την συνέχεια και την αλλαγή στην παράδοση. Μέσω της μελέτης της Τυροβολά (1994) ο χορός προσεγγίζεται δομικο-μορφολογικά και τυπολογικά. Οι εργασίες των Σερμπέζη (1995) και Βαβρίτσα (2003) μελετούν τον χορό από την διδακτική του διάσταση. Ακολουθούν οι ερευνητικές εργασίες της Koutsouba (1997), Πανοπούλου, 2001 και Παπακώστα, (2007) οι οποίες εξετάζουν τις χορευτικές ταυτότητες. Η σχέση του χορού με την ιστορία εξετάζεται από την Δούκα (1998) ενώ ο Manos (2002) εξετάζει την πολιτική της ταυτότητας και τον πολιτισμό μέσα από το παράδειγμα του χορού. Οι Σαχινίδης (1995) και Κάρδαρης (2003)

εξετάζουν τον χορό από την κοινωνιολογική του οπτική ενώ ο Φιλίππου (2002) μελετά τους παράγοντες που καθορίζουν μια χορευτική παράσταση. Η οργανωτική δομή και λειτουργία του χορευτικού συστήματος εξετάστηκε από τον Γουλιμάρη (1998).

Στην Ελλάδα υπάρχουν περιορισμένες δυνατότητες για την πραγματοποίηση σπουδών στις άλλες μορφές χορού. Η έλλειψη σπουδών πανεπιστημιακού επιπέδου είναι εμφανής. Το κενό καλύπτεται εν μέρει από το πρόγραμμα σπουδών που προσφέρεται από την Κρατική Σχολή Ορχηστικής Τέχνης και από τις ιδιωτικές σχολές χορού.

Προσπάθεια υλοποίησης μεταπτυχιακών σπουδών με αντικείμενο το χορό έχει γίνει από το Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών. Στα πλαίσια του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός», στην κατεύθυνση «Κοινωνικές – Ανθρωπιστικές Σπουδές» έχει συμπεριληφθεί το γνωστικό αντικείμενο «Λαογραφία - Ανθρωπολογία του Χορού». Έτσι οι φοιτητές που επιλέγουν το συγκεκριμένο αντικείμενο μεταξύ άλλων μαθημάτων παρακολουθούν και μια σειρά μαθήματα προσανατολισμένα στη μελέτη του χορού. Το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης σε συνεργασία με το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας δημιούργησαν μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στα πλαίσια του οποίου έχει προβλεφθεί η δημιουργία μιας ανεξάρτητης κατεύθυνσης με αντικείμενο το χορό (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών). Ωστόσο έως σήμερα μένει ανενεργή.

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και χορός

Αυξημένη δυσκολία παρατηρείται στον συνδυασμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με την εκμάθηση των χορευτικών δεξιοτήτων λόγω της φύσης του αντικειμένου και των αυξημένων απαιτήσεων για προσωπική καθοδήγηση του εκπαιδευόμενου.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι μελέτες της Κουτσούμπα (2001; 2006) οι οποίες εξετάζουν τον χορό ως μια κινητική δεξιότητα που μπορεί να διδαχθεί από απόσταση με την χρήση νέων τεχνολογιών. Το προτεινόμενο μοντέλο συνδυάζει την εξ αποστάσεως μάθηση με σημειογραφικό σύστημα (Labanotation) που αποδίδει με σαφήνεια τις φάσεις και την ροή της κίνησης. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να δημιουργηθεί έντυπο εκπαιδευτικό υλικό το οποίο συνδυαζόμενο με την πολυμορφικότητα του διδακτικού υλικού (DVD, CD-ROM, CD με μουσική και animation) μπορεί να οδηγήσει σε εκμάθηση χορών από απόσταση.

Το Webdance αποτέλεσε μια προσπάθεια δημιουργίας ενός διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος με την χρήση τεχνολογιών Web και 3D animation με στόχο την εκμάθηση ενδεικτικά δυο παραδοσιακών χορών (Karsilama και Valentine Morris). Η εμπειρία που αποκομίσθηκε έδειξε ότι το ίδιο μοντέλο μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους ευρωπαϊκούς χορούς, η τεχνολογία Web 3D κινεί το ενδιαφέρον των εκπαιδευτών και των ειδικών του χορού και τέλος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την δημιουργία ελκυστικών πληροφοριακών πυλών για το χορό (Bakogianni, Kavakli, Karkou & Tsakogianni, 2007).

Η θεωρία της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς»

Η συμμετοχή σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών για το χορό με την εξ αποστάσεως μέθοδο μπορεί να θεωρηθεί ως ένας «τύπος συμπεριφοράς» των φοιτητών η οποία χρειάζεται να διερευνηθεί και να εξεταστούν οι παράγοντες που την καθορίζουν. Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορεί να παίξουν σπουδαίο

ρόλο στην πρόβλεψη ορισμένων συμπεριφορών (στάσεων και προθέσεων) όπως είναι η συμμετοχή σ' ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών για το χορό. Έρευνες αναφέρουν ότι μία θεωρία η οποία μπορεί να δώσει απαντήσεις σε τέτοιες προβληματικές συμπεριφορές, είναι η θεωρία της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» (Planned Behavior Theory). Σύμφωνα με την θεωρία, αυτό που προηγείται άμεσα κάθε συμπεριφοράς είναι η «Πρόθεση» του ατόμου να προβεί σε μια ενέργεια. Η πιθανότητα εκτέλεσης μιας συμπεριφοράς ονομάζεται "πρόθεση συμπεριφοράς". Όσο πιο δυνατή είναι η πρόθεση του ατόμου, τόσο πιο πιθανό είναι να προσπαθήσει το άτομο αυτό να συμπεριφερθεί ανάλογα με την πρόθεσή του (Ajzen & Fishbein, 1980). Η «Στάση» προς τη συμπεριφορά υποδηλώνει την προδιάθεση του ατόμου για ευμενή ή δυσμενή αντιμετώπιση της συμπεριφοράς. Σύμφωνα με τη θεωρία της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς (Ajzen, 1985; Ajzen, 1988), η εκτέλεση μιας συμπεριφοράς δεν έχει μόνο σχέση με την πρόθεση του ατόμου. Μια συμπεριφορά μπορεί να είναι απόλυτα κάτω από τον έλεγχο του ατόμου, δηλαδή αν αυτό αποφασίσει να την εκτελέσει ή όχι. Ανεξάρτητα από την πρόθεση του ατόμου να εκτελέσει μια συμπεριφορά, συνήθως υπάρχουν εμπόδια τα οποία μπορεί να δημιουργήσουν προβλήματα. Τέτοια εμπόδια είναι οι εσωτερικοί παράγοντες, όπως επιδεξιότητες, ικανότητες, γνώση, προγραμματισμός, και οι εξωτερικοί παράγοντες, όπως χρόνος, ευκαιρίες, συνεργασία με άλλους, κ.λ.π. (Ajzen & Madden 1986). Ο έλεγχος της συμπεριφοράς βρίσκεται μεταξύ δύο άκρων: στο ένα άκρο είναι η απόλυτα ελεγχόμενη συμπεριφορά, και στο άλλο άκρο η απόλυτα ανεξέλεγκτη συμπεριφορά.

Μεταγενέστερες σχετικές έρευνες (Theodorakis, 1994; Theodorakis, Doganis, Bagiatis & Goudas, 1991), εξέτασαν ορισμένους πρόσθετους παράγοντες που σχετίζονται με την πρόβλεψη της συμπεριφοράς. Οι δύο αυτοί καινούργιοι παράγοντες επηρεάζουν την πρόθεση του ατόμου για την συγκεκριμένη συμπεριφορά και είναι η «Δύναμη των Στάσεων» και η «Αυτοταυτότητα». Η «Δύναμη των Στάσεων» αναφέρεται στην σιγουριά που νιώθει το άτομο για την συγκεκριμένη συμπεριφορά, στο πόσο σωστή είναι η άποψη να ενεργήσει έτσι, στην σπουδαιότητα που νιώθει όσον αφορά την πρόθεση του και κατά πόσο οι γνώσεις, η πληροφόρηση και το ενδιαφέρον παίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της πρόθεσης (Bagozzi & Yi, 1989; Marks & Miller, 1985; Davidson, Yantis, Norwood & Montano, 1985). Η «Αυτοταυτότητα» με την σειρά της εστιάζει στο πόσο ικανό πιστεύει προσωπικά ότι είναι το κάθε άτομο ώστε να ακολουθήσει την καινούργια συμπεριφορά. Και η αυτοταυτότητα επηρεάζει την πρόθεση του ατόμου αλλά επηρεάζεται από την δύναμη των στάσεών του.

Τέλος, τρεις ακόμα μεταβλητές συμπεριλήφθησαν στο μοντέλο της Θεωρίας. Τα «Κοινωνικά Πρότυπα» με την οποία εξετάζεται η εμπλοκή των εξωτερικών άλλων παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν την προσωπική συμπεριφορά ενός ατόμου, και η «Γνώση και Πληροφόρηση», οι οποίες με την σειρά τους εξετάζουν τις πιθανές γνώσεις ή πληροφορίες που γνωρίζει το άτομο σχετικά με την επικείμενη συμπεριφορά (Theodorakis, 1994).

Φυσική δραστηριότητα και η θεωρία της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς»

Η διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν την συμμετοχή των φοιτητών της ειδικότητας ελληνικών παραδοσιακών χορών σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στο χορό από απόσταση και η μελέτη της συμμετοχής τους σε σχέση με το φύλο και την προγενέστερη εμπειρία αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας των Goulimaris, Koutsouba, και Giosos (2008). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει μια μέτρια

θετική τάση να συμμετέχουν σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών για το χορό. Ακόμη διαπιστώθηκε ότι οι φοιτητές στα Τ.Ε.Φ.Α.Α. δεν παρουσιάζουν διαφορά στην συμμετοχή τους. Διαφορές παρουσιάζονται μεταξύ αυτών που είχαν προγενέστερη εμπειρία στο χορό και αυτών που δεν είχαν, ως προς τις μεταβλητές «Αυτοταυτότητα» και «Δύναμη Στάσεων».

Οι Γουλιμάρης, Σερμπέζης, Πιτσιάκου και Παυλίδου (2002) διερεύνησαν την αποφασιστικότητα και την πρόθεση των φοιτητών στις ειδικότητες παραδοσιακού χορού των Τ.Ε.Φ.Α.Α. της Ελλάδας να συμμετέχουν σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα για το χορό. Από την ανάλυση προέκυψε διαφορά μεταξύ των Τ.Ε.Φ.Α.Α. ως προς την αποφασιστικότητα των φοιτητών να συμμετέχουν σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Διαπιστώθηκε μια μικρότερη αποφασιστικότητα των φοιτητών του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής να συμμετέχουν σε αντίθεση με τους φοιτητές των Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θεσσαλίας και Σερρών. Ακόμη καταγράφηκε μια σαφής τάση για μεταπτυχιακές σπουδές στο χορό με αυξημένη πρόθεση συμμετοχής.

Οι Bebetsos, Antoniou, Kouli και Trikas (2004) σε έρευνα τους προσπάθησαν να διερευνήσουν την συνεισφορά της «γνώσης και των πληροφοριών» στην πρόβλεψη της πρόθεσης των φοιτητών να παίξουν αντιπτέριση αφού είχαν παρακολουθήσει το αντίστοιχο μάθημα για ένα εξάμηνο. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων τεκμηρίωσε την αξιοπιστία της «Θεωρία της Σχεδιαζόμενης Συμπεριφοράς» για την πρόβλεψη πρόθεσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το σύνολο των πληροφοριών και της διαθέσιμής γνώσης σχετικά με μία συμπεριφορά θα ήταν ένα καθοριστικό συστατικό για να υπάρχει συνέπεια μεταξύ συμπεριφοράς και πράξης. Η συνεισφορά της γνώσης και της πληροφορίας στην πρόβλεψη της πρόθεσης ήταν η ίδια πριν και μετά την διεξαγωγή του μαθήματος. Αποδείχθηκε ότι η συστηματική πρόσβαση σε πληροφορίες και γνώση φαίνεται να συνοδεύεται από μεγαλύτερη πρόθεση συμμετοχής.

Πολλές έρευνες έχουν χρησιμοποιήσει την θεωρία της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς», για την πρόβλεψη συμμετοχής ατόμων σε κινητικές δραστηριότητες (Godin & Shephard, 1986; Dzewaltowski, Noble & Shaw, 1990; Bebetsos, Antoniou, Kouli & Trikas, 2004; Hagger, Chatzisarantis & Bittle, 2002; Hausenblas, Carron & Mack, 1997; Symons, Downs & Hausenblas, 2001; Theodorakis, 1992), όπως και για την πρόβλεψη συμμετοχής εγκύων γυναικών, μετά την γέννηση του παιδιού τους, σε προγράμματα άσκησης, (Godin, Vezina & Leclerc, 1989; Theodorakis, Doganis, Bagiatis & Goudas, 1991; Theodorakis, 1994; Riddle, 1980).

Τέλος, η συμβολή της θεωρίας υπήρξε σημαντική και στην πρόβλεψη της πρόθεσης φοιτητών/τριών όσον αφορά την ενασχόληση τους με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές σε σχέση με τις αθλητικές δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα έρευνας των Bebetsos και Antoniou (2008), έδειξαν ότι οι σπουδαστές στρέφονται περισσότερο στην χρήση των υπολογιστών παρά στην απόλαυση άλλων δραστηριοτήτων. Επίσης, μεταγενέστερη έρευνά τους, έδειξε ότι υπάρχουν συμπεριφορικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά την συμπεριφορά τους στην χρήση των υπολογιστών. Οι άνδρες φοιτητές παρουσίασαν πιο θετικές στάσεις ως προς την χρήση Η/Υ, οι οποίες συνοδεύτηκαν με συναισθήματα χαράς και ηρεμίας (Bebetsos & Antoniou, 2009).

Σκοπός

Σκοπός της εργασίας είναι να διαπιστωθεί αν η συμμετοχή (στάσεις και προθέσεις) των φοιτητών σε οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές για το χορό με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας, επηρεάζεται από την αξιολόγηση τους για την

Θ.Ε. που αφορά το χορό (ΕΛΠ 40) στα πλαίσια του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών στο ΕΑΠ.

Παράλληλα διερευνάται η αξιολόγηση των σπουδών τους και των παραγόντων που επηρεάζουν την μελλοντική συμμετοχή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Μεθοδολογία

Συμμετέχοντες

Στην έρευνα αυτή έλαβαν μέρος 151 άτομα, φοιτητές/τριες του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου που παρακολούθησαν την Θ.Ε. «Τέχνες ΙΙ: Επισκόπηση Ελληνικής Μουσικής και Χορού» (ΕΛΠ 40) τα ακαδημαϊκά έτη 2008-09 και 2009-10. Οι 45 ήταν άνδρες και τα 106 γυναίκες, ηλικίας 28-63 ετών (*M*= 40.5, *SD*=7.5). Ο τρόπος επιλογής των φοιτητών και των τμημάτων ήταν τυχαίος.

Συλλογή δεδομένων

Για τους σκοπούς της έρευνας οι φοιτητές συμπλήρωσαν δυο ερωτηματολόγια. Το ερωτηματολόγιο της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» (Ajzen & Madden, 1986; Theodorakis, 1994) και το ερωτηματολόγιο «Αξιολόγησης της ΘΕ ΕΛΠ 40».

Η μέθοδος του self-completed ερωτηματολογίου επιλέχθηκε για τη διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών. Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους χώρους διεξαγωγής της 5ης Ομαδικής Συμβουλευτικής Συνάντησης των φοιτητών λίγο πριν την έναρξη της. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε υπό την επίβλεψη των ερευνητών ή των υπευθύνων των τμημάτων και διάρκεσε από 10 μέχρι 15 λεπτά.

Στα ερωτηματολόγια συμπεριλήφθησαν ερωτήσεις που εξέτασαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών.

Α. Ερωτηματολόγιο «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς».

Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε επτά παράγοντες:

1. Στάσεις (5 ερωτήσεις) πχ. «Για μένα το να συμμετέχω τακτικά, την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, σ' ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό είναι …». Οι απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη επιθέτων της μορφής "καλό-κακό", "ανόητο-έξυπνο", "υγιεινό-ανθυγιεινό", "χρήσιμο-άχρηστο", "δυσάρεστο-ευχάριστο".
2. Πρόθεση (3 ερωτήσεις) πχ. «Σκοπεύω να συμμετέχω τακτικά, σε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό, την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά». Οι απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη επιθέτων της μορφής "πιθανό-απίθανο" και "ναι-όχι".
3. Αυτοταυτότητα (4 ερωτήσεις) πχ. «Είναι στον χαρακτήρα μου να συμμετέχω τακτικά, σε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό, την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά». Οι απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη της μορφής "συμφωνώ-διαφωνώ".
4. Δύναμη Στάσεων (8 ερωτήσεις) πχ. «Είναι σίγουρο ότι θα συμμετέχω τακτικά, σε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό, την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά» Οι απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη της μορφής "πάρα πολύ σίγουρο-καθόλου σίγουρο".
5. Κοινωνικά Πρότυπα (4 ερωτήσεις) πχ. «Αν συμμετέχω τακτικά, σε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό, την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, πολλά άτομα σπουδαία για μένα …» Οι απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη της μορφής "θα διαφωνήσουν-θα συμφωνήσουν", "
6. Πληροφόρηση (4 ερωτήσεις) πχ. «Πόσο προσοχή δίνεις σε πληροφορίες σχετικές με πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό;» Οι

απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη της μορφής "καθόλου δεν τις προσέχω-τις προσέχω".
7. Γνώσεις (4 ερωτήσεις) πχ. «Πόσο ενημερωμένος/η θεωρείς ότι είσαι σχετικά με πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην ελληνική μουσική και τον χορό;» Οι απαντήσεις δόθηκαν με 7βάθμια κλίμακα και ζεύγη της μορφής "πάρα πολύ ενημερωμένος/η-καθόλου ενημερωμένος/η".
Β. Ερωτηματολόγιο «Αξιολόγησης της Θ.Ε. ΕΛΠ 40».

Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε τέσσερις παράγοντες. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ανάλογοι παράγοντες συμπεριλαμβάνονται στην εσωτερική ηλεκτρονική αξιολόγηση που διεξάγει το Ε.Α.Π. (2009). Ωστόσο εξετάστηκαν από διαφορετικές ερωτήσεις.
1. Υπηρεσίες Ε.Α.Π. (7 ερωτήσεις) πχ. «Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης του Ε.Α.Π.;».
2. Διδακτικό Υλικό (16 ερωτήσεις) πχ. «Το έντυπο διδακτικό υλικό που σας δόθηκε από το Ε.Α.Π., προκαλεί το ενδιαφέρον σας;».
3. Θεματική Ενότητα (8 ερωτήσεις) πχ. «Το περιεχόμενο αυτής της Θ.Ε., συμφωνούσε με τις προσδοκίες σας;».
4. Σύμβουλος Καθηγητής (15 ερωτήσεις) πχ. «Ο Σύμβουλος Καθηγητής στις ΟΣΣ διατηρεί συνεχώς την προσοχή σας;».

Οι απαντήσεις δόθηκαν σε 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert, με μορφή «καθόλου – πολύ».

Στατιστικές αναλύσεις

Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία περιγραφικής στατιστικής (μέσος όρος, τυπική απόκλιση), ανάλυση αξιοπιστίας (reliability analysis) με τον υπολογισμό του α του Cronbach και ανάλυση συσχετίσεων με τον υπολογισμό του συντελεστή συσχέτισης Pearson.

Αποτελέσματα

Δημιουργήθηκαν έντεκα νέες μεταβλητές που αντιπροσωπεύουν τους επτά παράγοντες της θεωρίας της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» και τους τέσσερις παράγοντες του ερωτηματολογίου «Αξιολόγησης της Θ.Ε. ΕΛΠ 40». Οι μεταβλητές δημιουργήθηκαν από το άθροισμα των σκορ των ερωτήσεων σε κάθε παράγοντα διαιρούμενο δια του αριθμού των ερωτήσεων στον παράγοντα.

Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται τα συνοπτικά αποτελέσματα των μέσων όρων όλων των μεταβλητών. Από τον πίνακα διαπιστώνουμε ότι ικανοποιητικά θετική είναι η «Στάση» των φοιτητών, μέτρια η «Αυτοταυτότητα», η «Δύναμη Στάσεων», η «Πληροφόρηση» και τα «Κοινωνικά Πρότυπα», ενώ κάτω του μετρίου είναι η «Γνώσεις» και η «Πρόθεση» συμμετοχής τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα για το χορό με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας. Όσον αφορά το ερωτηματολόγιο «Αξιολόγησης της Θ.Ε. ΕΛΠ 40», υψηλό μέσο όρο παρουσιάζει ο «Σύμβουλος Καθηγητής», μέτρια αξιολογείται η «Θεματική Ενότητα» και το «Διδακτικό Υλικό» ενώ λίγο χαμηλότερα αξιολογούνται οι «Υπηρεσίες του ΕΑΠ».

Πίνακας 1. Μέσοι όροι των μεταβλητών.

Μεταβλητές	**Μ.Ο.**
Στάση	5.3
Πρόθεση	3.2
Αυτοταυτότητα	4.0
Δύναμη Στάσεων	3.8

Κοινωνικά Πρότυπα	3.5
Γνώσεις	2.6
Πληροφόρηση	3.7
Υπηρεσίες Ε.Α.Π.	2.8
Διδακτικό Υλικό	3.1
Θεματική Ενότητα	3.2
Σύμβουλος Καθηγητής	4.7

Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται τα συνοπτικά αποτελέσματα ελέγχου της αξιοπιστίας των ερωτηματολογίων. Η ανάλυση έδειξε ότι το α του Cronbach κυμάνθηκε από .62 έως .97. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όλοι οι παράγοντες των ερωτηματολογίων έχουν πολύ ικανοποιητική εσωτερική συνοχή.

Πίνακας 2. Ανάλυση αξιοπιστίας των ερωτηματολογίων.

Μεταβλητές	**Cronbach's alpha**
Στάσεις	.87
Πρόθεση	.81
Αυτοταυτότητα	.84
Δύναμη Στάσεων	.96
Κοινωνικά Πρότυπα	.62
Γνώσεις	.86
Πληροφόρηση	.87
Υπηρεσίες Ε.Α.Π.	.73
Διδακτικό Υλικό	.95
Θεματική Ενότητα	.86
Σύμβουλος Καθηγητής	.97

Στον πίνακα 3 παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα των συσχετίσεων μεταξύ των παραγόντων και των δυο ερωτηματολογίων. Υψηλές τιμές συσχέτισης παρατηρούνται μεταξύ σχεδόν όλων των παραγόντων του ερωτηματολογίου της «Σχεδιαζόμενης Συμπεριφοράς». Στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις εμφανίζονται μεταξύ των παραγόντων του ερωτηματολογίου «Αξιολόγησης της Θ.Ε. ΕΛΠ 40». Συγκεκριμένα ο παράγοντας «Σύμβουλος Καθηγητής» παρουσιάζει χαμηλή συσχέτιση με τους άλλους τρεις παράγοντες ενώ υψηλότερη συσχέτιση εμφανίζει ο παράγοντας «Υπηρεσίες Ε.Α.Π.» με το «Διδακτικό Υλικό» και την «Θεματική Ενότητα». Ακόμη υψηλή συσχέτιση υπάρχει μεταξύ των παραγόντων «Θεματική Ενότητα» και «Διδακτικό Υλικό». Τέλος οι παράγοντες «Δύναμη Στάσεων» και «Κοινωνικά Πρότυπα» εμφανίζουν χαμηλή συσχέτιση αλλά στατιστικά σημαντική με τις «Υπηρεσίες Ε.Α.Π.», το «Διδακτικό Υλικό» και την «Θεματική Ενότητα».

Πίνακας 3. Ανάλυση συσχέτισης στους παράγοντες των δυο ερωτηματολογίων.

Μεταβλητές	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
1. Στάσεις											
2. Πρόθεση	** .60										
3. Αυτοταυτότητα	** .65	** .80									
4. Δύναμη	**	**	**								

Στάσεων	.71	.82	.87							
5. Κοινωνικά Πρότυπα	n.s.	** .43	** .42	** .46						
6. Πληροφόρηση	** .61	** .75	** .69	** .77	** .45					
7. Γνώσεις	** .41	** .60	** .53	** .54	** .48	** .68				
8. Υπηρεσίες Ε.Α.Π.	n.s.	n.s.	n.s.	** .27	* .20	n.s.	n.s.			
9. Διδακτικό Υλικό	n.s.	n.s.	n.s.	* .19	* .23	n.s.	n.s.	** .64		
10. Θεματική Ενότητα	n.s.	n.s.	n.s.	* .23	n.s.	n.s.	n.s.	** 56	** .78	
11. Σύμβουλος Καθηγητής	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	** .24	** .34	** .36

n.s.: όχι στατιστικά σημαντικό, *: $p<0,05$, **:$p<0,05$

Συζήτηση

Η εκτίμηση για την συμμετοχή των φοιτητών της Θ.Ε. «Τέχνες ΙΙ: Επισκόπηση Ελληνικής Μουσικής και Χορού» είναι ότι υπάρχει μια μέτρια θετική τάση να συμμετέχουν σε μεταπτυχιακές σπουδές για το χορό, γεγονός που συμφωνεί με ανάλογες έρευνες (Γουλιμάρης, Σερμπέζης, Πιτσιάκου και Παυλίδου, 2002). Συγκεκριμένα η προδιάθεση τους για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών διαπιστώθηκε ότι είναι υψηλή. Μέτρια αξιολογήθηκε το πόσο ικανοί πιστεύουν ότι είναι για να το παρακολουθήσουν, το πόσο σίγουροι νιώθουν ότι θα το παρακολουθήσουν, η πληροφόρηση που έχουν για την συμμετοχή τους στο μεταπτυχιακό και η εμπλοκή των εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζει την συμμετοχή τους. Χαμηλότερα εκτιμήθηκε η πιθανότητα να το πραγματοποιήσουν και οι γνώσεις που διαθέτουν για τις μεταπτυχιακές σπουδές.

Η θετική προδιάθεση, η σιγουριά και η ικανότητα που νιώθουν οι φοιτητές σε μικρότερο βαθμό διαμορφώνουν μια θετική τάση για τις μεταπτυχιακές σπουδές για το χορό με την εξ αποστάσεως μέθοδο εκπαίδευσης. Ωστόσο υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των παραγόντων που επηρεάζουν την συμπεριφορά των φοιτητών. Το αποτέλεσμα επιβεβαιώνει την σταδιακή θετική αλλαγή της αντίληψης που έχουν οι φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το χορό και την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική μέθοδο. Το εύρημα αυτό αυξάνει την σημασία του αν συνυπολογίσουμε την ανάγκη προσαρμογής του χορού στις απαιτήσεις της από απόστασης εκπαίδευσης. Δηλαδή την δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και υιοθέτηση ανάλογης οργάνωσης των σπουδών. Η χαμηλότερη «Πρόθεση» συμμετοχής των φοιτητών σε μεταπτυχιακές σπουδές για το χορό με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μπορεί να συσχετιστεί με την ελλιπείς «Γνώσεις» για τις δυνατότητες που προσφέρει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και για το τι προσφέρει ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα για το χορό.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αξιολόγηση των σπουδών τους στην συγκεκριμένη ΘΕ. Οι φοιτητές αξιολογούν πολύ υψηλά τους Συμβούλους Καθηγητές τους γεγονός που σχετίζεται με την επιλογή τους, τον τρόπο εργασία τους κατά τις ΟΣΣ και εκτός ΟΣΣ καθώς και με τις γραπτές εργασίες. Μέτρια αξιολογείται η «Θεματική Ενότητα» και το «Διδακτικό Υλικό» ενώ την χαμηλότερη αξιολόγηση έχουν οι «Υπηρεσίες του ΕΑΠ». Η παραπάνω σειρά αξιολόγησης

συμφωνεί και με παλαιότερη έρευνα στην οποία καταγράφεται η ίδια αξιολογική σειρά των παραγόντων (Γουλιμάρης, Στουπάκης, & Φιλίππου, 2007).

Ακόμη τα αποτελέσματα των συσχετίσεων στον πίνακα 3 επιβεβαιώνουν προηγούμενες έρευνες, όσον αφορά τις υψηλές συσχετίσεις μεταξύ των παραγόντων του ερωτηματολογίου της «Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς» (Theodorakis 1994; Bebetsos, et al. 2004).

Καταγράφεται μια μικρή τάση συσχέτισης της «Δύναμης Στάσεων» και των «Κοινωνικών Προτύπων» με τις «Υπηρεσίες του ΕΑΠ», το «Διδακτικό Υλικό» και την «Θεματική Ενότητα». Συγκεκριμένα η σιγουριά που νιώθουν οι φοιτητές για την συμμετοχή τους στις μεταπτυχιακές σπουδές, η ορθότητα και η σπουδαιότητα της επιλογής τους φαίνεται ότι επηρεάζει μέτρια τους τρεις παράγοντες αξιολόγησης των σπουδών τους. Επίσης η οικογένεια, οι φίλοι, οι άλλοι φοιτητές του προγράμματος και οι συναναστροφές των φοιτητών (Κοινωνικά Πρότυπα) εμφανίζονται να επηρεάζουν μέτρια την αξιολόγηση των «Υπηρεσιών του ΕΑΠ» και το «Διδακτικό Υλικό». Ίσως ο περίγυρος τους δεν είναι ενημερωμένος αρκετά για τις πτυχές της λειτουργίας του ΕΑΠ. Από τα αποτελέσματα ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η αξιολόγηση των Συμβούλων Καθηγητών δεν σχετίζεται καθόλου με τις στάσεις και τις προθέσεις των φοιτητών.

Αντίθετα σχετικά υψηλή συσχέτιση παρουσιάζεται μεταξύ των «Υπηρεσιών του ΕΑΠ» και του «Διδακτικού Υλικού» και της «Θεματικής Ενότητα» γεγονός που αποτυπώνει την παράλληλη σχέση των τριών παραγόντων κατά την αξιολόγηση τους. Ξεχωρίζει ο παράγοντας «Σύμβουλος Καθηγητής» ο οποίος επηρεάζει αλλά σε χαμηλό βαθμό την αξιολόγηση των τριών άλλων παραγόντων.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδης Π. & Καρβούνη Λ. (2009) Απόψεις των μεταπτυχιακών φοιτητών της Θεματικής Ενότητας ΕΚΠ 65 «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» για το ρόλο και την αποστολή του Καθηγητή Συμβούλου στο ΕΑΠ. *Πρακτικά 4ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 29-42). 23-25 Νοεμβρίου 2007. Αθήνα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Βαβρίτσας, Ν. (2003). *Η σχέση των ρυθμικών και κινητικών στοιχείων των Ελληνικών παραδοσιακών χορών και η εφαρμογή στη διδασκαλία τους. Η περίπτωση των χορών στο χωριό Σπήλαιον Γρεβενών*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Βασάλα Π. & Ανδρεάδου Δ. (2009) Η υποστήριξη από τους καθηγητές-συμβούλους και τους συμφοιτητές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Οι απόψεις των αποφοίτων του μεταπτυχιακού προγράμματος «Σπουδές στην Εκπαίδευση» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. *Πρακτικά 5ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 56-70) 27-29 Νοεμβρίου 2009. Αθήνα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Βασάλα, Π., Μαυροειδής, Η., Λιοναράκης, Α. & Χατζηπλή, Π. (2005). Οι ασκήσεις/δραστηριότητες στην ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Μια έρευνα με προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς σπουδαστές του ΕΑΠ, *Πρακτικά 3ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 109-123). 11-13 Νοεμβρίου. Πάτρα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Βασίλου-Παπαγεωργίου, Β. & Βασάλα, Π. (2005). Η υποστήριξη των μεταπτυχιακών σπουδαστών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Τι ζητούν οι σπουδαστές και τι πιστεύουν οι ΣΕΠ ότι ζητούν οι σπουδαστές. *Πρακτικά 3ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 124-134). 11-13 Νοεμβρίου. Πάτρα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Γουλιμάρης, Δ. (1998). *Μελέτη της οργανωτικής δομής και λειτουργίας των φορέων παραδοσιακού χορού στην Ελλάδα και το Βέλγιο. Η ευρωπαϊκή διάσταση*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Γουλιμάρης, Δ., Εμμανουήλ Μ. & Στουπάκης, Α. (2005). Οι Σπουδές της «Ιστορίας των Τεχνών στην Ευρώπη» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και η Αξιολόγηση των Φοιτητών. *Πρακτικά 3ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 308-316). 11-13 Νοεμβρίου. Πάτρα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Γουλιμάρης, Δ., Σερμπέζης, Β., Πιτσιάκου, Π. και Παυλίδου, Δ. (2002) Οι μεταπτυχιακές σπουδές στο χορό και η προοπτική τους. *Πρακτικά 10ου Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού*, (σελ. 166) 17-19 Μαΐου Κομοτηνή, ΤΕΦΑΑ ΔΠΘ.

Γουλιμάρης, Δ., Στουπάκης, Α. & Φιλίππου, Φ. (2007). Συγκριτική μελέτη της αξιολόγησης των φοιτητών στις θεματικές ενότητες ΕΠΟ 20 και ΕΛΠ 40 του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, *Πρακτικά 4ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 372-380). 23-25 Νοεμβρίου 2007. Αθήνα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Δήμας, Η. (1989). *Ο παραδοσιακός χορός στο Συρράλο: Λαογραφική ανθρωπολογική προσέγγιση*. Διδακτορική Διατριβή, Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Δούκα, Σ. (1998). Ο *χαρακτήρας του χορού στην αρχαιότητα.* Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Ζωγράφου, Μ. (1989). *Λαογραφική – ανθρωπολογική προσέγγιση του σέρα χορού των ποντίων.* Διδακτορική Διατριβή, Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Ηλιάδου Χ. & Αναστασιάδης Π. (2009) Επικοινωνία καθηγητή–συμβούλου και φοιτητών στις σπουδές απο απόσταση: Απόψεις φοιτητών στο πλαίσιο της Θ.Ε.ΕΚΠ65 του Ε.Α.Π. *Πρακτικά 5ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 82-96) 27-29 Νοεμβρίου 2009. Αθήνα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Κάρδαρης, Δ. (2002). *Ο χορός στη Ζάκυνθο μέσα από την πολιτική- κοινωνική ιστορία από την Ενετοκρατία (1485) έως το 1925*. Δημοσιευμένη διδακτορική διατριβή. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κουτσούμπα, Μ. (2001). Η μελωδία, ο λόγος και η κίνηση μέσα από την εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση: μια πρώτη προσέγγιση. *Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνέδριου Λαϊκού Πολιτισμού,* (σελ. 195-204) Σέρρες.

Κουτσούμπα, Μ. (2006). Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και η εκμάθηση κινητικών δεξιοτήτων: το παράδειγμα του χορού. Πρακτικά 2ου Θερινού Πανεπιστήμιο Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, (σελ. 1-4) Ρέθυμνο, Ε.Δ.Α.Ε.

Λουντζάκη, Ρ. (1981-82). Οι χοροί των Μεγάρων και η γραφική παράσταση τους με τη μέθοδο κινησιογραφίας του Laban, *Εθνογραφικά,* 3.

Μονόλιθου, Δ., Μπουρσιανή, Μ. & Καραλής, Θ. (2005). Διερεύνηση των χαρακτηριστικών υποστήριξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο εκπαιδευτικό υλικό του ΕΑΠ. *Πρακτικά 3ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 235-244). 11-13 Νοεμβρίου. Πάτρα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Πανοπούλου, Κ. (2001). *Η χορευτική ταυτότητα των Βλάχων του Ν. Σερρών. Διάρκεια-Τομές.* Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Σέρρες: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Παπακώσταις, Χ. (2007). *Χορευτική - Μουσική ταυτότητα και Ετερότητα: Η περίπτωση των Ρομά της Ηράκλειας του νομού Σερρών.* Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Πραντζίδης, Ι. (1995). *Ο παραδοσιακός χορός στις κοινότητες Ακ. Μπουνάρ στο Γκενεράλ Ίντσοβο Βουλγαρίας και στο Αιγίνιο Πιερίας*. Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Άσκηση και Ποιότητα Ζωής» www.phyed.duth.gr/gr/20years/default.aspx#

Ράφτης, Α. (1985). *Ο κόσμος του ελληνικού χορού*. Αθήνα: Πολύτυπο

Σαχινίδης, Κ. (1995). *Η κοινωνική λειτουργία του παραδοσιακού χορού στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, το παράδειγμα του νομού Μαγνησίας.* Δημοσιευμένη διδακτορική διατριβή. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Σερμπέζης, Β. (1995). *Συγκριτική μελέτη μεθόδων διδασκαλίας του ελληνικού παραδοσιακού χορού σε παιδιά ηλικίας 9-11 ετών*. Διδακτορική Διατριβή, Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Τζούντα Σ. (2009). Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις: Αντιλήψεις μεταπτυχιακών φοιτητών και Καθηγητών – Συμβούλων του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου Η περίπτωση της μεταπτυχιακής Θεματικής Ενότητας «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. *Πρακτικά 5ου Διεθνούς Συνέδριου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σελ. 177-194) 27-29 Νοεμβρίου 2009. Αθήνα: ΕΑΠ - ΕΔΑΕ

Τυροβολά, Β. (1994). *Ο χορός στα τρία: Δομική μορφολογική και τυπολογική προσέγγιση της μορφής του.* Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Φιλίππου, Φ. (2002). *Συντελεστές παραστάσεων παραδοσιακού χορού στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα: Η περίπτωση του νομού Ημαθίας.* Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Ajzen, I. (1985) From intentions to actions: a theory of planned behavior. In J. Kuhl & J. Beckman (Eds.), *Action-control: from cognition to behavior*. (pp. 11-39). Heidelberg, Springer.

Ajzen, I. (1988) *Attitudes, personality, and behavior*. Bristol, Open University Press.

Ajzen, I. & Fishbein, M. (1980) *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ, Prentice-Hall.

Ajzen, I., & Madden, T. J. (1986) Predictions of goal-directed behavior: Attitudes, intentions and perceived behavioral control. *Journal of Experimental Social Psychology*, 22, 453–457.

Bakogianni S., Kavakli E., Karkou V. & Tsakogianni M. (2007). Teaching traditional dance using e-learning tools: Experience from the WebDANCE project. *Proceedings of the 21st World Congress on Dance Research*, (pp. 1-16). 5-9 September. Athens: CID-UNESCO

Bagozzi R.P. & Yi, Y. (1989) The degree of intention formation as a moderator of the attitude-behavior relationship. *Social Psychology Quarterly*, 52, 266-279.

Bebetsos, E., Antoniou, P. Kouli, O. & Trikas, G. (2004) Knowledge and information in prediction of intention to play badminton. *Perceptual and Motor Skills*, 98, 1210-1218.

Bebetsos E. & Antoniou P. (2008) University students' differences on attitudes towards computer use. Comparison with students' attitudes towards physical activity. *Interactive Educational Multimedia*, 17, 20-28.

Bebetsos E. & Antoniou P. (2009) Gender differences on attitudes, computer use and physical activity among Greek University students. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 8 (2), 63-67.

Davidson, A.R., Yantis, S., Norwood, M. & Montano, D.A. (1985) Amount of information about the attitude object and attitude-behavior consistency. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49, 1184-1198.

Dzewaltowski, D. A., Noble, J. M. & Shaw, J. M. (1990) Physical activity participation: social cognitive theory versus the theories of reasoned action and planned behavior. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 12, 388-405.

Godin, G. & Shephard, R. J. (1986) Psychosocial factors influencing intentions to exercise of young students from grades 7 to 9. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 57, 44-52.

Godin, G., Vezina, L. & Leclerc, O. (1989) Factors influencing intentions of pregnant women to exercise after giving birth. *Public Health Reports*, 104, 188-196.

Goulimaris, D., Koutsouba, M. & Giosos, Y. (2008). Organisation of a distance postgraduate dance programme and the participation of students specialising in dance. *TOJDE* , 9 (3), 59-73.

Hagger, M. S., Chatzisarantis, N. L. D. & Bittle, S. J. H. (2002) A meta-analytic review of the theories of reasoned action and planned behavior in physical activity: predictive validity and the contribution off additional variables. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24, 1-12.

Hausenblas, H. A., Carron, A. V. & Mack, D. E.,(1997) Application of the theories of reasoned action and planned behaviour to exercise behaviour: A meta-analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19, 36-51.

Koutsouba M. (1997). *Plurality in motion: Dance and cultural identity on the Greek Ionian island of Lefkada*. Διδακτορική Διατριβή, London: University of London.

Manos, I. (2002). *Visualizing culture-demonstrating identity*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Hamburg: Hamburg Universität.

Marks, G & Miller, N. (1985) The effect of certainty on consensus judgments. *Personality and Social Psychology Bulletin, 11*, 165-177.

Riddle, K. P. (1980) Attitudes, beliefs, behavioral intentions, and behaviors of women and men toward regular jogging. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 51, 663-674.

Symons, Downs, D. & Hausenblas, H. A. (2001) Applying the theories of reasoned action and planned behaviour to exercise: a meta-analytic update. *Paper presented at the Association for the Advancement of Applied Sport Psychology*, Orlando, Florida.

Theodorakis, Y. (1992) Prediction of athletic participation: a test of planned behavior theory. *Perceptual and Motor Skills*, 74, 371-379.

Theodorakis, Y. (1994) Planned behavior, attitude strength, self-identity, and the prediction of exercise behavior. *The Sport Psychologist*, 8, 149–165.

Theodorakis, Y., Doganis, G., Bagiatis, K. & Goudas, M. (1991) Preliminary study of the ability of reasoned action model in predicting exercise behavior of young children. *Perceptual and Motor Skills*, 72, 51-58.